

KOMENTAR

Ko so tri zahodne velešile pred nedavnim s posebno noto priporočile svetjski vladi, ne pristane na konferenco štirih ministrskih predsednikov od 18. do 21. julija v Ženevi, n. nihče dvomi, da bo ugodno odgovorila na povabilo. Na zahodu so se namreč odrekli prvotnega načrta za Lausanne, pa tudi z nejevoljo sprejeli na znanje svetjske predloga o Dunaju. Ženeva je pač znana po mednarodnih sestankih zadnjih let. Med drugim spominja na konferenco o Indokini, ki se je z uspehom končala. Ali ni morda prav ta resnica najboljša znamenje, da bodo uspehi tudi »velik štirje« z pogostitvijo a nevarški združili splošni razorožitvi, popuščanju mednarodne napetosti in tako naprej?

In Moskva je odgovorila, kakor so pričakovali. Sedaj ni več ničesar, kar bi še lahko zaustavilo pot v Ženevo. Jutri se namreč sestajeta trije zahodni zunanji ministri na poti na izredno zahtevno Generalne skupščine OZN v San Francisco, da se dokončno določi o proceduralnih vprašanjih »konference štirih«, o njeni vsebini in pa seve o skupnem »stališču do obnove vseh problemov.

Političnim opazovalcem ni ušlo, da so se ZDA zelo nerado odločile za sestanek z Bulganinom in da so jih k temu pravočasno prisilili evropsko javno mnenje in evropski zavezniki državniki. Ugodne spremembe svetjske politike zadnjih mesecev so načrte nanje večji, učinki večji in prepričevalnejši, vpliv kakor na ameriške državniške. V Washingtonu se še niso povsem odrekli politike miru s »pozicij« in v zahodnoevropskih obrambnih organizacij, ki naj zaustavijo morebitni napad z Vzhoda. Zato jim tudi niso pogodu nekakšne »nove« ideje, ki jih nameravala predložiti — tako vsaj trdi — svetjska in francoska diplomacija v Ženevi. Francozi se polegajo za sporazum o nenapadanju med zahodnimi obrambnimi organizacijami in SZ, ki naj bi odprl pot splošni razorožitvi, SZ pa bo bržkone nastopila z obnovljenim načrtom o evropski obrambi in varnosti organizaciji, v kateri bi poleg vseh evropskih držav so delovali tudi ZDA.

Obo, četudi še vedno dokaj različna predloga pa bi lahko vplivala na bodočnost Nemčije ideja o neutralni ali neutralizirani Nemčiji bi o teh pogojih dobila poseben drug pomen, kakor ga ima sedaj. V sedanjih okoliščinah so Velika Britanija, Francija in ZDA tako rešitev odklonile.

Med mirovna dejanja svetjske diplomacije zadnje dni moramo prileti tudi povabilo zahodnonemškemu kanclerju dr. Adenauerju, naj obišče Moskvo te se s svetjskim državniki pomeni o ureditvi rednih diplomatskih, gospodarskih in kulturnih stikov. Nekateri krogi na Zahodu so ob tej novici takoj pristavili, da gre morda za propagandno potezo ali celo za prizadevanja svetjske diplomacije, da bi s različnimi obljubami odvrnila zahodni del Nemčije od ZDA in njegovih obrambnih organizacij in tako spodbudila temelje zahodnih obramb. Toda vsakomur, kolikor kaj razvedranemu človeku je jasno, da so ZDA tako močno navezane kanclerju Adenauerju in njegovo vlado na Zahod, da take domneve odpadejo.

Razumljiva je druga trditev, da se je SZ potolažila s sedanjim stanjem v Evropi in da je s povabilom le javno in nedvoumno priznala neudovnost in suverenost Zahoda. Nemčije. Če je s tem namignila Zahodu, naj stori podobno glede Vzhodne Nemčije, ki je prejela svobodo iz svetjskih rok, je seve drugo vprašanje.

Na splošno lahko trdimo, da so vidiki za uspeh konference »štirih« precej jasni in da bo obračun volje vseh navzočih lahko opravila svoj nalog.

Zahodnonemški kancler je ed-potovol na obisk v ZDA. Pro razgovori z Eisenhowerjem in Dullesom kažejo, da se bo povabilu Moskve odzval, sicer bi po konferenci »štirih« Tedaj bi namreč dokončno trdela, kakšno je stališče Zahoda do nemškega vprašanja in kakšno »stališče SZ.

Taborjenje predvojaške vzgoje je najuspešnejša oblika vzgoje mladincev za službo v JLA

S prav dobrimi uspehi so končali mladinci iz občin Cirkulane, Leskovec, Videm, Gorisnica in Podgorci 14-dnevno taborjenje pri Lovrencu na Dravskem polju. V neizbrisnem spominu jim bo ostala vrsta šotorov pod jelšami ob Polskavi z ravnim poligonom med Lovrencem in taboriščem, tovariško sožitje pri delu in pri zabavi, tovariški odnos komandnega kadra itd. Stinarist dni je kratka doba v življenju mladega človeka in vendar ta tudi veliko pomeni. V tej dobi so številni mladinci spoznali sebe in tovariše, svoje vrline in slabosti, težave in sposobnosti. Ta čas so bili kot razigrani otroci, enaki med enakimi, poslušni učenci, ukaželjni in radovedna mladina, mladi vojaki in resni izvrševalci svojih nalog in dolžnosti. Fizične napore so lahko prenašali, saj so se redno spočili na lepo urejenih ležiščih v nepremočljivih šotorih, se razvedrili na raznih predstavih, izpopolnili znanje na predavanjih ter si pridobili vrsto vojaških izkušenj na poligonu ter s službo v taborišču. Vse je bilo urejeno po načrtu, kot mora biti v enicah pripravnikov na službo v JLA.

LEPO JE V NASI DOMOVINI BITI MLAD

Kot rečeno, končal je njihov čas in odšli so na svoje domove, ponosni na svoje uspehe, saj so obvladali obširno znanje in praktične izkušnje iz programa, zlasti pa mladinci letnika 1936, ki jih je pohvalil komandant zaradi uspehov doseženih med skupno vajo z enotami JLA, kjer ni bilo razlike med njimi in rednimi vojaki. Poslovili so se od življenja pri Lovrencu in se vrnili domov samozavestni, saj so se prepričali, da je v njih mlada, zdrava in nezlomljiva moč in volja biti vsi kot en moč, ki bo delal in branil, kar je pri nas ustvarjenega in kar bo sam pomagal ustvariti, in braniti domovino sinov in hčera naših vasi in mest. V naši domovini biti mlad ne pomeni samo čakati na stara leta, temveč spoznati vse, politiko, kul-

turo, zdravstvo, fizikulturo... Tako so jim tudi povedali predavatelji tov. Karl Sepec, Jože Stropnik in drugi, to so videli iz vsebine filmov, tako so razumeli vsebino referatov in predavanj in tako bodo razumeli življenje tudi doma.

54 NOVIH ČLANOV ORGANIZACIJE LMJ

Pred odhodom domov je bilo sprejetih v organizacijo Ljudske mladine Jugoslavije 54 mladincev, ki so ob tej slovesnosti sprejeli tudi izkaznice članov LMJ. Za to so se odločili v taborišču, kje je dan za dnem odmevala pesem slovenske mladine. Tudi ta dogodek jim bo ostal v spominu. Po tej svečanosti je podelil komandant taborišča 5 najboljšim mladincem znake predvojaške vzgoje. 15 mladincev je bilo pohvaljenih, 3 pohvaljeni od OLO in 5 mladincev, iz vsake občine najboljši, so predlagani za odlikovanje.

VSAKIH 14 DNI PRIDEJO NOVI

Tako je svečano končalo leto II. izmene. 14 dni skupnega življenja v taborišču, tovariškega razumevanja dolžnosti in pravice, petja in razvedrila je bilo konec. Tabor se je le za kratek čas izpraznil in utihnil; že drugi dan so prišli mladinci iz občin Srednje, Ormož, Juršinci, Destrnik in Trnovska vas. Večina njih je bila reana in vesela, le pri nekaterih je prekipelo razpoloženje največ po krivdi pijače. Fantje iz Destrnika in Trnovske vasi so pač mislili, da ne gre drugače. Že drugi dan so spoznali, da pijača ni vse.

TUDI NOVI SE HITRO VZVIJO

Zivljenje v taborišču teče lepo dalje. Med mladino prevladuje tovarištvo, razumevanje, medsebojna pomoč, odnova pesem in nasmejanih obrazov sedajo dečki v šotore po končanih vajah, predavanjih in drugih dnevnega reda. Komandni ka-

Da jmo Ptuj lepeše lice!

Cesto govorimo o tem, kakšen bo Ptuj v bodočnosti. Govorimo o vodovodu, o tej ali oni zgradbi, ki jo bomo postavili tam in tam. Malokdaj pa spregovorimo kakšno besedo o tem, kaj bi lahko v sedanjem Ptuj izboljšali, oziroma olepšali. Vse kritike zunanjega lica Ptuja, kolikor smo jih brali v časopisih, so ostale več ali manj brez odziva, a s drugimi besedami: Ptuj si je trdovratno ohranil tisti izgled, kot ga ima že lep čas.

Olepevalno-turistično društvo v Ptuj, katerega predsednik je tov. Pernat Ludvik, čaka jo v tem pogledu težke naloge. Toda vsa njegova prizadevanja bodo ostala več ali manj brezuspešna, če ljudje ne bodo z večjo pozornostjo spramjali njegovih priazdevanj. Tu gre predvsem za tako drobne stvari, ki se jih da opraviti mimogrede, brez večjih stroškov in brez posebnega dela. Tu mislimo predvsem na cvetlice, s katerimi je že marsikatera gospodinja okrasila svoja okna. Žal vidimo v Ptuj, da vse preveč praznih oken, na katerih bi samo nekaj cvetličnih lončkov spremenilo ne samo lice oken, ampak vse hiše. Toliko o zunanosti. Se veliko bolj pereča pa je notranjost

panjih s predstavniki strank vladne koalicije spoznala, da je dosedanja koalicija s tremi meščanskimi strankami srednje najboljše in najzanesljivejša. Francijo tarejo skrb: zaradi vse večjih neradov a Alžiru in Maroku, ki jih bržkone ne bodo pomirile niti lepe besede niti nove vojaške okrepitve.

ptujskih hiš, kjer ni treba za hodnike in veže ničesar drugega kot mčilo in od časa do časa ribarico. In vendar so marsikje hodniki prav neznosno uma, zani, stranke pa se sklicujejo na to, da ni hišnikov.

Vprašanje zase so še vedno ptujske ulice. Kdaj je Ljudski odbor Mestne občine izdal odlok, s katerim je prepovedal krmiti živino na ptujskih ulicah. Kdo se ga drži? Klasični primer je Aškerčeva ulica, kjer so skladišča trgovskega podjetja Panonije. Kolikokrat je v tej ulici po tleh toliko sene, kot na manjšem travniku ob koprni. Res je, da nosi nemajhen del krivde za tako stanje Ljudski odbor Mestne občine, ki izdaja odloke, ne da bi tako stanje kontroliral, v kolikor jih izvajajo. Le malo lepši izgled kažejo tudi druge ulice, kjer sicer ni sene, pač pa papirjev, sadnih koščic in podobnega (posebno Prešernova ulica, hišni številki 16, 18) itd. V ta namen bo nabavilo OTD košarice za smeti in upajmo, da se jih bodo Ptujčani pridno posluževali.

In še besedo o ptujskih pometačih! Koliko črnila je preteklo zato, ker pometajo ulice pri belem dnevu, ko so izložbe in okna odprta. Žal se to do danes še ni dočela spreminjati, pač pa smo izvedeli, da pometači s privatniki vred odnašajo smeti v Grajeno, ki nato zaradi počasnega odloka zasmrja, je bližnjo in daljnjo okolico.

Kaj naj pravijo k temu domači in inozemski turisti, ki jih je v Ptuj vsak dan več? V kolikor ne obupajo nad Ptujem zaradi zaprte Evrope, ki je bila najbližja restavracija in ka-

LETOS SE JE IZKAZAL OLO PTUJ

»Letos se je izkazal Okrajni ljudski odbor Ptuj,« pravijo gostje, politični funkcionarji, predstavniki organizacij in oblasti ter oficirji JLA, ki prihajajo v taborišče na obisk, ko si ogledajo taborišče, notranjost šotorov, ko jim komandni kader raztolmači, kako živijo in kako dela tukaj več sto mladih ljudi. Za tako taborjenje žrtvovani milijoni so dobro naloženi, saj služijo vsestranski vzgoji mladega rodu in nj dvoma, da bodo zgledu ptujskega okraja sledili tudi ostali okraji Slovenije in drugih republik.

BF. — Ptuj pod vodstvom režiserke

Proslava 10. obletnice osvoboditve v Hajdini

V nedeljo, 12. junija t. l., so se Hajdinci res izkazali. Tako bogatega sporeda še dolgo ni bilo in tako polne dvorane tudi ne. Pri proslavi so sodelovali: občinski odbor SZDL Hajdina, obč. LO Hajdina, osnovna šola in nižja gimnazija Hajdina, IZUD »Stane Petrovič« Hajdina, LMS Hajdina, Gasliško društvo Hajdina, Gasliško društvo Hajdoše in KUD Kungota.

Proslava je bila dvakrat. Popoldne ob 15. uri za šolsko mladino, ob 19. uri pa za odrasle. Po himni, ki jo je zaigral tamburaški zbor PGD Hajdoše, je pozdravil goste tov. Maks Kampf, tajnik obč. ljudskega

z Hajdoš. Kdor posluša te misle, navdušene tamburaše, spozna, da igrajo res od srca za srce. Upravičeno so lahko ponosni, da so v tako kratkem času dosegli tak napredek in uspeh. Njihovemu odličnemu učitelju tov. Valentinu Zumerju gre vse priznanje in pohvala.

Enodejanka »Mati« M. Klopčiča je bila zelo dobro odigrana. Režiserju predsedniku IZUD tov. Maksu Kampfu lahko iskreno čestitamo. V zadnjem prizoru sta bila mati (Stanko Megličar) tako odlična, da so marsikomu orosile oči. Minca in Peter, njena otroka (Renata Stropnik in Stanko Zupanič) sta

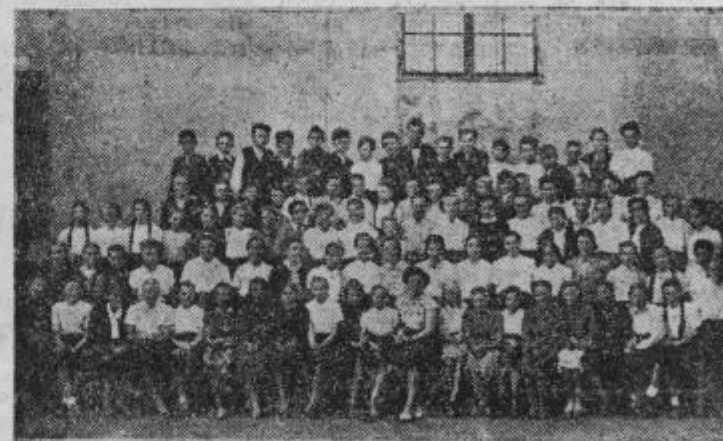
partizan (Janko Volgemut). — Igralci so člani LMS in IZUD Hajdina. Zborna recitacija I. a razreda nižje gimnazije z naslovom Krava bajka pesnice D. Maksimovič je bila zelo dobra. Dijaki so z njo prikazali, kako je bilo, ko je krvoločni okupator postrelil razred dijakov s profesorji.

Tamburaški zbor iz Hajdoš nam je ob spremljavi petja, ki ga je naučila učiteljica tovarišica Manca Terbuš, zapel iz zaigral lepo in ubrano nekaj partizanskih pesmi, nato pa so zaigrali še eno narodno. Pevski zbor PDG Hajdina je nato lepo zapel nekaj pesmi.

KUD Kungota se nam je predstavil pod vodstvom ing. tov. Grefa s enodejanko »Stirje bratje«, ki spominja na partizanske čase. Predstava je zabavala naše poslušalce. Igralcema Intiharju in Feltonji se pozna, da imata izkušnje na odru. Posrečena sta bila tudi mali kurir in seveda tudi domobranski dezerter.

Po recitaciji Ane Nabernikove je za konec zaigral tamburaški zbor Kungota pod vodstvom ing. tov. Grefa več narodnih in partizanskih pesmi, pri čemer se je videlo, da je dosegel orkester vidnejši napredek.

Vsi udeleženci proslave so bili enotnega mnenja o sporedu: »Vse, prav vse je bilo zelo lepo!« To je obenem priznanje vsem sodelujočim in iskrena želja, da bi imeli na Hajdini še več takih nastopov. Dp.

Hajdinski pevski zbor

odborna, nakar je imel predsednik obč. ljudskega odbora tov. Ivan Jakomini govor, v katerem je nanizal važnejše dogodke od 9. maja 1945 do dneva proslave. Ko je recital mladinec Vlado Zupanič pesem »Sonce«, se nam je predstavil Pionirski pevski zbor nižje gimnazije Hajdina pod vodstvom učiteljice tov. Manca Terbuševa s partizanskimi in narodnimi pesmimi. Pionirji so tako lepo zapeli kot še nikoli do zdaj. Z močnim aplavzom jim je bil po plačan nemajhni trud, saj so redno hodili že jutraj ob 7. uri k vajam. Izredno lepo je na recitala Vera Kajž, dijakinja II. a razreda Znidaršičeve »Talca«. Deveta točka sporeda je bil venček partizanskih pesmi, ki ga je igral tamburaški orkester

bila v svojih vlogah posrečena, prav tako pa partizanski komandant Andrej, Mincin fant (Vlado Zupanič) in njegov tovariš, ki ga je igral tamburaški orkester

V soboto, 18. junija 1955, odpade napovedana predstava MIKLOVE ZALE na ptujskem gradu. Namesto te bo predstava v četrtek, 23. junija, ob 20. uri.

OKRAJNI ODBOR RK IN DPD »SVOBODA« V PTUJU priredita

TEDEN BORBE PROTI ALKOHOLIZMU

19. junija 1955 ob 9. uri: Otvoritev razstave brezalkoholnih pijač v Narodnem domu s pokašnjo. Vstopnina 20 in 10 din v korist RK.

19. junija 1955 ob 11.30: Koncert godbe sekcije »Svobode« v mestnem parku. Vstopnina 10 din v korist RK.

20. junija 1955 ob 20. uri: Zdravstveno predavanje Ljudske univerze »Svobode« v dvorani OK-ZKS. — Dr. Brumen Franjo: Ali pijančevanje ali treznost? Vstop brezplačen.

22. junija 1955 ob 20. uri: Akademija DPD »Svobode« Ptuj-Kidričevo (Uvodna beseda, petje, recitacije, orkestrirane in solistične godbene točke). Vstopnina: sedeži 20 din, stojališča 10 din v korist RK.

27. junija 1955 ob 9. uri: Otvoritev brezalkoholne restavracije v Lackovi ulici štev. 3.

Treznost pomeni za vsakogar zdravje, moč, veselje, delavnost in srečo!

Ing. Zorec Egon:

Krompir evec je vedno nevarnejši

Mogoče se bo zdelo komu odveč, da ponovno pism o krompirjevi škodljivci, katerega bi naj poznal že sleherni otrok, ne pa samo vsak pridelovalec krompirja. O krompirju govorimo že vsa leta po vojni. Krompirjevec je namreč zelo nevaren škodljivec in ni druge pomoči, kakor da se borimo proti njemu z vsemi močmi kakor se bori vinogradnik proti peronospori ali ovidju, če hočemo zgotoviti normalen krompirjev pridelek. Zadržati leta tega škodljivca ni bilo toliko, da bi se takrat predstavljal nevarnost za pridelavec, pa ga je vsako leto več in v nekaj letih utegne postati krompirja sovražnik krompirja št. 1.

Odgovornost za zatiranje škodljivca pada predvsem na pridelovalca krompirja, kakor na občinske ljudske odbore in kmetijske zadruge. V tem pogledu je treba prvo stvarno skrb posvetiti lanskoletnim okužbam in sosednjim parcelam. Predpostavljamo, da pridelovalci krompirja hrošča poznajo in da je treba osvoboditi le načine njegovega zatiranja.

Obiranje hroščev in ličink ter zalaga se vedno ne bi smeli opustiti. To je važno zlasti pri odkrivanju novih žarišč. Na starh okužbah pa dosežemo večji uspeh edino s kemičnim zatiranjem, ko na ad škropimo ali prašimo. Za škropljenje uporabljamo svinčev arzenat 0,75-odstotne koncentracije, to je 75 dkg na 100 l vode. Svinčev arzenat je nevaren strup zato je treba z njim previdno ravnati. To je fin prašek, ki ga je treba stresiti v vodo in zelo dobro premešati. S tako pripravljeno tekočino škropimo okoližne nasade. Voda drobnih kapljic kmalu izpari iz rastlinskih delov prašek pa ostane na njih. Kjerkoli škodljivci ugrizne, sprejme vase tudi strup. Mala količina svinčevega arzenata zadostuje za njegov pogin.

Škropiva potrebujemo dokler so nadzemni deli rastline še manj bujni, okrog 500 ali 600 l na ha, pozneje pa več, tudi do 1200 na 1 ha.

Lahko pa uporabimo tudi oljni Lindane, ki ga vzamemo 0,15 odstotka, ali 1,5 dcl na 100 litrov vode. To je strup za čebele, za človeka in domače živali pa ni nevaren če se z njim pravi.

SVEČAN ZAKLJUČEK POUKA NA OSNOVNI SOLI BREG — PTUJ

Breška šola Ptuj bo imela v nedeljo, 19. junija t. l., ob 14. uri na šolskem dvorišču slovesen zaključek šolskega leta 1954/55. Na sporedu bo nekaj prizorčkov, petje pevskega zbora in telovadni nastop, po tem pa nagraditev odličnih in ostalih učencev te šole.

Od 8. do 14. ure bo v šolskih prostorih razstava ročnih del, pisarnih in risarskih izdelkov.

Povabljeni so starši breških šolarjev in prijatelji mladine naj si ogledajo razstavo in naj se udeležijo popoldnevne akademije na šolskem dvorišču.

TELOVADNI NASTOP V MARKOVCIH

V nedeljo, 12. junija, je priredilo markovsko telovadno društvo Partizan s sodelovanjem šole in gasilcev telovadni nastop. Nastop bi naj bil, kakor je bilo predvideno, ob občinskem prazniku dne 5. junija, pa je zaradi slabega vremena odpadel.

Nastop se je začel z državno himno in nastopom vseh sodelujočih, nato pa je predsednik društva tov. Janez Horvat orisal desetletni razvoj društva, ki je bilo ustanovljeno kmalu po osvoboditvi in doseglo v tem obdobju lepe uspehe.

Nastop je obsegal 15 točk. Prvi so nastopili cicibani z ljudskimi plesi, nato ženska deca, pionirji itd. Vsi oddelki so izvajali pri gledalcih obilo odobravanja, da je celoten nastop odlično uspel.

PRIPRAVE ZA ZANIMIVE KONJSKE DIRKE V PTUJU

V nedeljo, 3. julija 1955, ob 14. uri, bodo na Turnišču pri Ptuj konjske dirke v prirediteljski Klubu za konjski šport »Drava« v Ptuj.

V pestrem programu se bodo vrstile ravne in preponske galope dirke, preskakovanje preprek ter kasaške dirke (enovprežne in dvovprežne). Posebna privlačnost pa bo medklub-ska galopska dirka jahalnih ekip Varazdin, Čakovec in Ptuj za prihodnji pokal.

Po dirkah bo ljudsko rajanje. Plemeniti konjski šport krči pot tudi konjski rejli. Zato naj ta prireditelj privabi široke množice ljubiteljev konj in konjskega športa — zlasti pa veliko število kmetovalcev, ki redijo konje.

Prirediteljski odbor

višno ravna. Lahko ga mešamo z bakrenim arzenom. Nadalje imamo prašiva: Pecten, Pantakan, Perfektan — Bentox. Zelo pogosto se uporablja Bentox 5 in 10. To so prašiva, ki jih je treba enakomerno razpršiti. Za ha nasada potrebujemo 15 do 25 kg Duphar-bentox olja vzamemo 0,2 do 0,5 %, to je 200 do 500 kub cm na 100 litrov vode.

Zelo dobro sredstvo je bakreni Lindane. To je prašivo, ki ga potrebujemo 20 do 25 kg in ki deluje tudi proti krompirjevi plesni, ki je nevarna glivična bolezen krompirja.

Tudi krompir v vrtovih je v nevarnosti, zato opozarjam gospodinjke, da pogledajo po svojih nasadih krompirja in paradžnika, če se tudi v njihovem vrtu ne zadržuje krompirjevec.

Na novo odkriti žarišči hroščev vrtujemo v zemljo ogljikov žveplec, zelo strupeno tekočino, ki na zraku izhlapi. Njegovi hlapci so strupeni in eksplozivni. Pri delu se ne sme kaditi niti kuriti. Ta strup uničuje vse, kar je živega v zemlji. Vbrzgnemo na vsaj 20 cm globoko. Na kvadratni meter napravimo po 5 vbovov in

vsakokrat vbrzgnemo po 20 g ogljikovega žvepleca. Luknje sproti zamažimo, da strup ne uhaja iz zemlje.

Občinski in vaški štabi so dolžni; pametno organizirati zatiranje škodljivca. Nekateri so v lanskem letu vzeli stvar resno v roke, prav tako tudi letos. OLO je nabavil več škropilnic in razpršilcev ter jih razporedil na področju, kjer je največja potreba po tovrstnih strojih.

Ob tej priložnosti ni odveč opozorilo na temeljni zakon o zaščiti rastlin, ki nalaga vsem, ki se bavijo s kmetijsko proizvodnjo, naloge in dolžnosti, prav tako kot uredba Gospodarskega sveta pri OLO, obvezno škropiti in prašiti okužena krompirišča. Vendar mislim, da se v tem pogledu ne bo treba oprati na zvezi in uredbe, ker je v interesu posameznega pridelovalca krompirja zatiranje krompirjevca kakor je v interesu vsakega vno-građnika zatiranje peronospor.

Omenjena zaščitna sredstva so na razpolago pri »Zadružniku« v Ptuj, pri »Okr. zadružni« zvezi kakor pri KZ. Te b. opozoril, da se z njim pravočasno primerno založijo, da jih ne bi zmanjkalo.

Iz Starš

V nedeljo, 19. junija t. l., ob 14. uri bo v Staršah pri občini proslava 10-letnice osvoboditve z občinskim sporedom, ki ga pripravljajo vsa društva in organizacije s področja občine Starše.

Po proslavi bo prosta zabava na istem prostoru. V primeru slabega vremena bo proslava prihodnje nedelje.

V soboto, 18. junija t. l., ob 19.30 bo v prosvetni dvorani akademija s kulturnim sporedom, zatem pa baklada in kresovanje.

Vabimo mladino in odrasle, naj se čimštevilneje udeležijo sobotne akademije in nedeljske proslave ter proste zabave.

Občinski odbor ZB NOV Starše

Razne novice

V Obrežu so priredili v nedeljo, 12. junija t. l., medkrajevno tekmovanje koscev. Prireditelj si je ogledalo veliko število ljudi in bi se vse lepo izteklo, da ni nekaj tekmovalcev bilo nezadovoljnih z ocenitvijo tekmovanja in začel prepri.

Tekmovanje pa je kljub temu uspelo, kakor je to že navada ob podobnih prireditvah, ki imajo v teh krajih že dolgoletno tradicijo.

V Ptuj je pred kratkim obravnavalo članstvo Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov na svojem sestanku o bodočih oblikah kmetijske službe, ki je sedaj neenotna po raznih okrajih in republikah. O tem se sicer trenutno še razpravlja pri Zveznem izvršnem svetu, vendar je toliko že znano da bo vso pospeševalno službo prevzela zadružna organizacija, torej Glavna zadružna zveza. Okrajne zadružne zveze in kmetijske zadruge medtem ko bi naj okraj obdržali le nadzorno službo. Nekateri člani so zavzeli do takšne ureditve kmetijske službe skeptično stališče.

OLO Ptuj je letos kupil in razporedil po okraju 41 raznih strojev za zatiranje rastlinskih škodljivcev. Poleg tega da so te stroje nabavljale kmetijske zadruge, kmetijska posestva ter privatniki, se na terenu še vedno čuti pomanjkanje tovrstnih strojev. To je posebno pomembno zaradi tega, ker je vprašanje, če se bo dalo z razpoložljivimi stroji pravočasno oškropiti ali zaprašiti vse krompirjeve nasade, ki jih v vedno večji meri ogroža krompirjevec, kakor tudi pred krompirjevo plesnijo, ki prav tako lahko v veliki meri zmanjša pridelok krompirja.

Na ptujskem okrajnem področju se bavi s čebelarstvom po nepopolnih podatkih 455 čebelarjev, ki imajo nad 4000 panjev. S stališča sadjarjev bi bilo potrebnih še več panjev.

Esperanto za vzgojo, zna nost in kulturo

Z znano resolucijo UNESCO, najvišje svetovne kulturne organizacije, je esperantu priznано mesto, ki mu pripada.

Kakor povsod po svetu, tako so tudi v naši državi esperantisti aktivnejši na delu za razmah mednarodnega jezika ESPE-RANTO.

Tokrat zaznamujemo pri nas v Ptuj vidnejši napredek in uspeh. Izmed 16 tečajnikov, ki so obiskovali začetni tečaj esperantskega jezika, jih je 9. t. m. opravilo izpit iz osnovnega znanja Esperanta 8 z odličnim, po 4 tečajniki pa s prav dobrim oz. dobrim uspehom. Po nadaljevalnem tečaju jih bo večina pristopila k opravljanju drugega izpita o znanju jezika, kakor to določa program esperantskega inštituta.

Člani esperantske sekcije bodo poslali najagilnejše na kongres jugoslovanskih esperantistov, ki bo od 2. do 5. julija v Sarajevu in na Svetovni kongres delavske esperantske organizacije, ki bo od 5. do 12. avgusta v Linzu. Upamo, da bomo tudi letos deležni pomoči LOMO in OLO, s katero bo omogočeno to potovanje.

Kakor je znano, imamo v okraju precej samoukov esperantskega jezika, kakor tudi tečajnike dopisnega tečaja, zato vabimo vse, ki žele opravljati izpit A, naj se javijo tuk. esperantaki sekciji DPD »Svoboda« Ptuj.

Vabimo vse tečajnike, naj se udeležijo izleta 19. junija v Čakovec, kjer bomo obiskali esperantiste. J. D.

Na ostine med nami

To so ljudje!

Inczemščina nekaterih tuzemcev

Poznam možakarja, ki je naše gore list, se pravi, v Priekhi je rojen, pa bo vendar svoj življenjski obdobje, da je Priek. Usekani je namreč na vse, kar je inozemskega. Prvo, da smo na čistem, neke v Avstriji ima to. Že to leta je po njegovem mnenju nekaj povsem drugega, ker pač živi v inozemstvu. Po vojni je oboževal ameriške pakete. Jedel je celo sladkan tižol in na vsa usta hvalil, kako je to »prima«. Ko pa so naše tovarne začele izdelovati konzerve, jih niti povohal ni več.

»Vse to je klump«, je pravil. Prej je imel zmetaj ameriški žvečljni gumij v ustih, našega je izpljunil in zdaj nič več ne žveči. Potem inozemski kamarni To je stvar zase: vedno išče po vseh trgovinah inozemskega blaga, dokler ne najde premetenega trgovca, ki je na blago iz Majšperka pritril listek »uvoženo«, in tega kupi, naj stane kar hoče. Nравnost zaljubljen je v nylon. Samo da je na glavni hčeti ali kje drugje drobno napisano »nylon«, pa je stvar »prima«. Naš polovin! ignorira, ker je po njegovem »klump«.

Takoj ko je bilo mogoče, je naš junak obiskal leto v Avstriji. Ker ta leta ni noben bogataš in prav težko zavlaži svoje šilinge tam gori, je prav kmalu prišel nazaj. Ampak s seboj je prinesel koveček drobnarij ki jih je poltel razkazoval znancom: »Glej, to cigalnik, glej glasnik, ara — vse to je »prima« inozemska stvar! Pri nas še sto let ne bomo izdelali kaj takega!« Hvalil je žiljenjsko raven ljudi onstran meje in slastno kadil avstrijske cigarete, ki imajo nekaj skupnega s »lamo in blaženo vzdihoval: »Finol To so cigarete!«

Skratka, možakar obožuje vsa, ko figo, ki jo naredijo kje preko meje in pridno vleče domačo plačo. Ima naročene razne nemške revije in jih vneto posoja svojim »omisljenikom«. V našem mestu namreč ni edini častilec »Inozemsko — uvožniškega« kulta. To peščica ljudi je prava sramota za naš pošten narod. Ko se ustavi sredi trga kakšen inozemski avto ali motorno kolo, prilezejo ti častilci: inozemstva od vseh strani in se pobožno zberejo okrog predmeta občudovanja kakor primitivni divjaki, ki priče v dajo avtomobil. Potem začne neskončno hvala podjetju, ki je avto izdelala, dravi, katere tablico nosi vozilo in tako naprej. Hvalijo vse do vezalke na čerilih inozemcev, pa čeprav je »trgana. In naš možakar je zmetaj med prvimi, ki počastijo vsak primer inozemskega avtomobila v mestu. Samo en primer:

Pred dnevi so se oboževalci inozemcev zbrali pri bencinski črpalki, kjer sta se zavoljo bencina ustavila dva nemška mulca (bila sta očiten primer povampirjene Hitlerjugend). Medtem ko je uslužbenec spoštljivo nacejal bencin za njuni »Vespi«, so oboževalci hvalili vozili na vse mile višje. Mulca sta jih sveda ogledovala s samozvestnim nasmehom in kadila naše cigarete... Ob slovesu je eden milostno stisnil širi stotake uslužbenec pri črpalki, nkar sta se »kopi« obdruževalcev slavnostno odpeljala.

»To so ljudje!« je ainično dojavil uslužbenec in stisnil stotake v žep. »Da, da,« se je odločil naš znanec, »to so ljudje. Mi smo še sto let za njimi...«

Kakšen človek pa je on in vsa tista družina, ki hlečena pred vsako »Vespo« in vsakim avtomobilom z inozemsko tablico? Za uvoženi kamarn, nylon in robno ščetko zlatofin svoj ponos. Saj je možakar, katerega onisi- jem naše gore list, se nrami v Priekhi rojen... Je pač res: v vsakem zrnju je kakšno smet!

POPRAVEK

Tiskarski škrat je krivec v št. 23/55 Ptujskega tednika na drugi strani objavljenega napačnega naslova v sestavku ing. Zorec, ki se pravilno glasi: »Pri-znavanje posevkov«, kakor je iz sestavka samega itak razvidno.

Prof. Tone Klasič:

Haloze v uporu in borbi za svobodo

Srednjeveški Ptuj je imel kot svojo posebno značilnost utrjen grad na visokem hribu tik nad mestom in dva samostana blizu dravskega nabrežja.

Na visokem gradu nad mestom so gospodovali močni ptujski gospodje, ki so bili v IX stoletju za Celjani najmočnejša plemiška rodbina na Štajerskem.

Ptujski gospodje so v imenu salzburskih nadškofov vladali nad Ptujem in njegovo široko okolico ter varovali deželo pred neprestano se ponavljajočimi napadi bojevitih Madžarov. Oni so tudi ustanovili in bogato podpirali oba samostana. Gornji, dominikanski samostan, je bil ustanovljen leta 1230 spodnji, minoritski, eno ali dve desetletji pozneje.

Leta 1399 je Bernard ptujski s posebno listino določil, da doblita oba samostana v skupno last posest ptujskih gospodov v gornjih Halozah z vsemi zemljišči in pravicami, ako bi rod ptujskih gospodov izumrl.

Ko se je to leta 1433 res zgodilo, postane oba samostana bogata zemljiška lastnika večjega dela Haloz. Po urbariju iz leta 1440 sta imela 75 vasi in še posebej nad 400 gornjakov (vinogradniških posestnikov, ki so letno dajali zemljiški gosposki dajatve v vinu). Upravni in gospodarski središčni ogromne posesti sta bila Podlehnik in Hamre pri Majšperku.

Skupna upravna in sodna oblast je seveda nujno vodila do številnih nesporazumov in dolgotrajnih sporov. Zato si leta 1461 skupno posest razdelita in natančno določita, katere vasi pripadajo tej ali oni zemljiški gosposki.

HALOŽANI POD NOVIMI GOSPODARJI

Stara je resnica, da sprememba gospodarja rada prinese nove navede v hišo. Tako je bilo tudi v Halozah ob nastopu nove zemljiške gosposke.

Zanimivo pa je, da so si Haložani hitro znali zavarovati ter natančno določiti svoje dolžnosti in pravice. Deželni vladar je bil njihov zaščitnik in k njemu so se obračali v stiski.

Tako je cesar Friderik kot deželni knez že leta 1447 s posebno listino točno določil vse obveznosti in dajatve podložnikov minoritskega in dominikanskega konventa (samostana) v Ptuj.

V dominikanski kroniki, ki jo hranj mestni arhiv v Ptuj, beremo to listino in iz nje povzemamo najvažnejša določila: 1. Podložniki so dolžni plačevati novim gospodarjem isti davek in dajati dajatve v žito, vinu itd., kakor so to prej dajali ptujskim gospodom.

2. Glede tlake zaradi katere so se pritožili, odločamo (cesar) obema samostanom, naj pripeljejo dajatve v žito in vino v Ptuj; razen tega naj vsako leto opravijo za oba samostana toliko voženj drv za kurjavo, kakor so to delali prejšnje čase ptujskim gospodom. Preko teh obveznosti pa jim imenovani bratje (oba samostana) ne smejo na noben način nalagati nobene druge tlake (mit, keiner anderley robath nicht beladen).

noch beschwären sollen in kein Wels).

3. Glede davkov določamo in ukazujemo, da se ne smejo podložnikom nalagati nobeni davki in nikake naklade, temveč se morajo imenovani bratje zadovoljiti z zemljiškim davkom (šin) in z drugimi služnostmi ter dajatvami.

4. Davke za potrebe deželnega vladarja in dežele more pobirati le deželni vladar po svojih uradnih uradnikih.

5. Deželnemu glavarju se nalaga dolžnost braniti podložnike, pomirjati prepire in razsojati spore.

To so najvažnejša določila tega cesarskega patenta, na katerega so se v poznejših stoletjih opirali.

V poznem poletju 1444 so se fantje v ptujskem okraju množično pripravljali na odhod v partizane, ne samo v Zagrebko brigado in v Kozjanski odred, ampak tudi na kurirske postaje v Halozo, na Ptujsko polje in v Slovenske gorice. Partizankurirji so opravljali pomembno obveščevalno službo o spremembah v sovražnikovi postojankah, skrbeli so za prenos hrane, obutve in zdravniškega materiala v partizanske vrste, spremljali so vojaške in politične predstavnike na posvete, fante k partizanom in prenašali tudi narodnoosvobodilni tisk.

Njihovo delo je bilo poleg pomembnosti tudi zelo nevarno. Vedno so morali paziti, da niso prišli v zasedo, od koder bi bil pobjeg skoraj nemogoč, ker so partizanske patrulje štele le tri do štiri moše.

V 14. kurirski postaji, ki se je zadrževala največ v Zamenicah, Moškanjcih in Strejancih, je bil komandir Sever Rudi, študent iz Moškanje. Okoli sebe je imel poštvovalne kurirje: Frica Ivana-Viteza iz Gorisnice, Cagrana Janeza-Miha, kmečkega sina iz Zamencev, Benčika Avgusta, po poklicu utičelja iz Zetla, ki je delal s partizani od leta 1943. Na 14 postaji je prevzel političnovzgojno delo. »Jura« je bil zidar, »Filip« je bil kmečki sin. »Horvat Marjan« iz Moškanje je zbežal iz nemške vojske, kjer si je pri sanitetnih pridobil precej izkušenj o negi ranjencev, kar

je partizanom zelo koristilo. Kurirji na tej postaji so bili tudi Tobias Franc iz Moškanje, Repič iz Mezgovca in Trošt iz Cvetkovec.

Kakor vsaka kurirska postaja, je bila tudi štirinajsta razdeljena na patrulje treh do štirih mož, ki so hodile na javke, vsaka v drugo smer. Za smer proti Vurbergu je bila javka v Novi vasi pri Kolarici Anici. Kurirji 14 postaje so se sestajali na rogoviškem pokopališču s kurirji drugih postaj, v Strejancih pri Silak Rozaliji in drugod. Na javkah so se oglašali tedensko po dvakrat. Spali in hranili so se pri raznih zaposlenih ljudeh, vedno pripravljani na spopad s sovražnikom. Iz marsikatero nevarnosti so se rešili, pogosto so uporabljali orožje, ki so ga imeli v manjših spopadih, prenašali dolge ure na prostem mraz mrzlih zimskih dni in pričakovali dan osvoboditve, ki ni bil več daleč.

Bilo je februarja 1945. leta, na večer pred usodnim dnem bitke v Gorisnici. V bližini Gorisnice so se sestali politični delavci s kurirji, da bi se poimenovali o koordinaciji političnega in kurirskega dela, o doseženih uspehih in nalogah. Ker je bil program razgovora zelo obsežen, se je zavlekel pozno v noč in še ni bil zaključen. Nekateri kurirji so morali na službeno dolžnost, zato so se poslovili. Drugi pa so odšli v Gorisnico k Toplakom, da bi tam razgovor nadaljevali.

Operetni ansambel Doma JLA iz Maribora gostuje v Ptuj v soboto, 18. junija (ta dan odpade predstava Miklova Zala) in v ponedeljek, 20. junija, vselej ob 20.15 (ob četrta na devet).

Ralph Benatzky:

'Pri belem konjičku'

opereta v treh dejanjih

Sodelujejo člani mariborske Oper. in orkester Doma JLA. — Predstavi se vršita na dvorišču šole za vajence lesne troške (Minoritsko dvorišče) v Ptuj — Predprodaja vstopnic v gledališču, telefon 71; blagajna odprta vsak dan od 15. do 17. ure.

Kino predstave

MESTNI KINO PTUJ

bo predvajal od 17 do 28. junija sledeče filme: 17.—20. junija 1955: »Meiba«, angleški

barvni film; 21.—23. junija 1955: »Jaz in moja žena« nemški barvni film; 24.—27. junija 1955: »Trenutki odločitve«, slovenski film.

(Dalje prihodnjici)

Kurirji v obroču sovražnika

Med zborovalci so bili tudi Belšak Franc-Tone, študent iz Muretnice, član Okrožnega odbora OF za ptujski okraj, Sever Rudi, komandir 14. postaje, Tobias Franc, Friež Anton-Jelen iz Poljan, komandir rejele linije: Pohorje-Ljutomer, Repič, Trošt in še drugi kurirji. Tako da jih je bilo na sestanku zbranih šestnajst.

Zatopljeni v važne razgovore niso partizani opazili, da so Nemci hišo obkoljevali v treh obročih. Po poročilih domačinov je bilo nemških vojakov, orožnikov in gestapovcev okoli pet sto. Že obkoljeni, se zbrani v Toplakovi hiši, še niso zaveli svojega položaja, ker je sovražnik obkoljeval nadvse previdno in tiho. Šele ko je nekdo po naročilu Nemcev prišel k hišnim vratom in pozval na predajo, so se dvignili z dvema mitraljezoma v borbo, ne meneč se za poziv na predajo. Sever Rudi in Tobias Franc-Zvonko sta hotela z jurišem prebiti obroč, v katere so jih uklenili Rudi je menda prešel že prvi obroč, ko je padel z Zvonkom. Komandir Jelen je skočil skozi šupo na tla, a je med letom dobil strel, da je obležal, mrtev. Tudi Tone Belšak je jurišal, da bi se prebil skozi obroč sovražnika, a je padel smrtno zadet.

Nemci so partizane začeli obstreljevati z granatami. Kurirji so se borili, dokler jim ni zmanjkalo municije, takrat so se predali. Bilo jih je sedem. Nemci so jih naložili na kamione in odpeljali proti Ptuj, nato pa v Gradec.

Bitka v Gorisnici se je končala. Mrzli februarjski dan se je nagibal h koncu. Strašna novica o novih žrtvah za svobodo se je širila od ust do ust. Čeprav v večnem strahu in pripravljenosti na usodno vest, so svoji padli in zajeti onemeli od žalosti, ko so jim povedali, da je padel njihov sin, njihov brat, v težkih urah žalosti je bila tolažilna le misel, ki jo je tako lepo izrekel partizanski pesnik Kajuh:

»Samo milijon nas je!
Milijon umirajočih med
mrlič, milijon, ki pijejo mu kri
birči,

VSEM TOVARIŠEM ODBORNIKOM LOMO PTUJ!

Po členu 136 tč. 1 Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19-52)

SKLICUJEM

sejo Ljudskega odbora za petek, dne 17. junija 1955, ob 15. uri v sejni dvorani Mestne občine.

Dnevni red:

1. Izvolitev iniciativnega odbora komune.
2. Razno.

Smrti fašizmu — svoboda narodni!

Predsednik: Janko Vogrinec

Gledališke predstave

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Okrajno gledališče Ptuj bo v okviru proslav 10-letnice osvoboditve ponovilo na prostem na ptujskem gradu znano Fran Zičkovo ljudsko igro z godbo, plesom in petjem v devetih slikah: »MIKLOVA ZALA«, kakor sledi:

Sobota, 18. junija: Napovedana predstava »MIKLOVA ZALA« na ptujskem gradu odpade.

Namesto te bo predstava v četrtek, 23. junija, ob 20. uri.

Nedelja, 19. junija, ob 15. in 20. uri na prostem na ptujskem gradu: Fran Ziček: »MIKLOVA ZALA«, ljudska igra z godbo, plesom in petjem v devetih slikah. Osmič in devetič! Izven.

Četrtek, 23. junija, ob 20. uri na prostem na ptujskem gradu: Fran Ziček: »MIKLOVA ZALA«. Desetič. Izven.

Sobota, 25. junija, ob 20. uri na prostem na ptujskem gradu: Fran Ziček: »MIKLOVA ZALA«. Enajstič. Izven.

Nedelja, 26. junija, ob 15. in 20. uri na prostem na ptujskem gradu: Fran Ziček: »MIKLOVA ZALA«. — Dvanajstič in zadnjič!

Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni v soboto ob 9. do 12. ure in od 15. do 17. ure; v nedeljo ob 9. do 11. ure ter 2 ure pred vsako predstavo na ptujskem gradu. — Opozorjamo cenj. občinstvo, da je dohod na priveditveni prostor na ptujskem gradu iz Rajčeve ulice (bivša okoliška osnovna šola, sedaj vojašnica). — Ne zamudite ugodne priložnosti in si ogledite lepo uspešno predstavo z originalnim števanjem, visokim rejem in drugim koroškimi plesi!

Stepišnik Antonija iz Ptuja se je s srpom zabodla v levo nogo.

Polajžar Ivana iz Draženc se je poparila s kropom po obrazu in zgornjem delu telesa.

Kolarič Janko iz Gomile je padel z vlaka ter dobil močne poškodbe na plečih.

Bezjak Janez iz Sterjanc je padel s skednja ter si zlomil levo roko.

Cafuk Anton iz Slovenje vasi je padel z voza; pri tem mu je padla kripa za gramoz na telo in mu poškodovala levo nogo.

Lah Kristino je močno odrgnil čevlji ter ji poškodoval desno nogo.

Peršuh Marija iz Mihovc si je stisnila roko pri plotu ter si jo močno poškodovala.

Zivčič Karel iz Ptuja se je s koso vrezal v nogo.

Kecuvan Jerica iz Hvalitine je padla s hleva ter si zlomila desno roko.

Na brzoturnirskem tekmovalju SD Ptuj za mesec junij, ki je bilo 14. t. m., je zasedel I. mesto Rudolf, II. Pernat, III. Podkrajšek R. ml., IV. Modričnjak, V. Bohak, VI. Drogenik itd.

en sam milijon, ki ga trpljenje krotoviči in vendar ga nikoli ne uniči...

O, če ljudi bi ne bilo pri nas, ljudi, ki ne uboga o na ukaz, tedaj bi nas že kdaj odnesel plaz.

Tako pa še živimo, čeprav nas je milijon samo! Zdehnili bi, da ne trpimo z uporno, dvignjeno glavo. R-B

Rebernik Anton iz Cirkove je padel v apno ter si poškodoval nogi in roko.

Sagadin Tončka iz Gereče vasi je brcnil konj. Poškodba na glavi.

Cafuta Ivana iz Pobrežja pri Vidmu je s kolesa prevrnil motorist.

Polanec Vinko iz Lešja je padel ter si poškodoval roko.

Vaupotič Ema iz Maribora je padla z motorja ter si poškodovala glavo.

Obran Marjeta iz Moškanje si je pri skakanju v šoli poškodovala levo nogo.

Klemenčič Andreja iz Cvetkove je napadel s kolom Nakrap Avgust ter mu poškodoval rebra in roko.

Kukovec Marija iz Bresnice je padla ter si poškodovala rebra.

Črnko Marijo iz Krčevine je zabodel z nožem Murš Franc iz Krčevine.

Na brzoturnirskem tekmovalju SD Ptuj za mesec junij, ki je bilo 14. t. m., je zasedel I. mesto Rudolf, II. Pernat, III. Podkrajšek R. ml., IV. Modričnjak, V. Bohak, VI. Drogenik itd.

NA PREDAVANJU

Znani profesor medicine, šaljivce, govori o tujih telesih v nosu. Med drugim pravi: »Najčisteje tuje telo v nosu je prst. Toda to tuje telo je zelo lahko odstraniti iz nosa.«

poiskal — nisem se mogel zadržati — Toplečko Stala je med mrtvim in med okni, za Haniko in za Tuniko in ves čas pogledovala prek mrliča in sveče nekam proti oknu, zagrnjenim z rdečastimi pregrinjali. Tunika se je kdaj pa kdaj skregala, ko da bi jo jok pripogibal, medtem ko si je Toplečka venomer potegovala robc, si brisala oči in popravljala lase.

Ves čas, ko sem jo tako bolj čutil kakor videl ali jo gledal pred sabo, se mi je mešal v glavi, kako je neki tej ženski zdaj, ko čuje pri mrliču in pri možu, s katerim je živela in imela otroke, a kateri je tako končal — pred njenimi očmi. Kakor sem se bal zjutraj, ko je prihajala v hlev — gotovo je prišla večkrat, ko imam prstov na rokah — in se obračala okoli mene, ko da bi mi nameravala kaj povedati ali je potem vselej odšla, ne da kaj rekla — in kako sem se zbal potem, ko sta se s sestrono objeli da bo zneznada popustila in zatulila ter se bo vse izvedelo, tako sem počasi sprevlel da se s svojim brisanjem oči, s tuljenjem in posmrkanjem vede tako, kot se pač morajo obnašati take ženske na pogrebih. Od nekdaj, ne vem od kod mi je prišla misel, da se vse vdove obnašajo tako, kakor je potrebno za svet in kakor je pač naveda — vse drugo, kakor se kje zgodi, pa ostane za navek skrito. Kakor se pri Toplečki skriva za tem pobrisavanjem in posmrkanjem

(Nadaljevanje sledi)

SODOBNI ROMAN

NA KMETIH

IVAN POTREČ

(24)

»Uboga Tunika!«
Bil je trenutek, ko mi je postalo hudo zavoljo nje, ki nisem mogel, da ji ne bi rekel besede, že zavoljo njenega očeta A Tunika se je zdržnila, se obrnila proč, naglo, kakor se je le mogla; zakrila si je obraz s predpasnikom s zajokala ni — to vem, ker sem do konca, dokler sem jo videl, šel z očmi za njo.

A najzmetnejše je bilo, ko je prišel Rudi! Topi-kov brat, starejši od pokojnega; ta ki se je priženil k Toplečkini sestri. Prišel je k hramu, ko da bi bila hiša in grunt njegova in ko da bi bilo potrebno, da zdaj, ko se je Topi-ke rešil, napravi red pri hiši. Prišel je v soboto večer, ko sem med njivami, z ženo in otroki samimi dekleti — imel je tudi enega sina, a za njega so pravili, da ni pri pravem — in je stopil, ne da bi koga pogledal, tudi Toplečke v prikljet, ne, v izbo, kjer je ležal brat. Odkril se je, ga poškrbilo in pokrival, trdno, ko da bi se bal da se bo vračal in ga nadlegoval; za tem se je postavil ob pere zmolič očenaš ali dva, nato pa se obrnil in prišel v prikljet, se na sredi prikljeta ustavil in se pokrkl Toplečka si je znova brisala roke,

ko da bi si jih že poprej, ko je prišel, ne obrisala zadosti; a brisala si jih je, da bi mu segla v roko. Toda Topi-kov brat se je zbral pred žensko, ko da bi je sploh ne videl, potisnil roke v žep in zadržal povprašal, ko da bi se bolj tikalo prikljeta ko Toplečke.

»Kaj pa tak nazarensko zija? Lahko bi ga prevzeli A — ?«

Hotel je še kaj pridjati, a je potem samo pokrklil izvelel desnico iz žepa in zamahnil, ko da je tako vseeno vsake besede, ki jo pri tej hiši izreče in ko da je najbolj pametno, da je tiho.

»Križani Jezus,« je vzdihnila Toplečka, kakor je še nisem slišal in spustila predpasnik. Kaj pa morem jaz, ko je tako umrl?

Zenska se je uprla. Topi-kov brat je še više dvignil glavo, stegnil vrat pogledal na zaštrneli strop in rekel: »Saj, ženske nikoli nič ne morete. Franc pa je mrtev.«

Toplečka ni nič rekla, tudi zganila se ni. Obrnil sem se in stopil v kuhinjo, da bi jo pustil samo Tam sem potem slišal, kako se je možki znova povrnil na staro. »Nazarensko zija,« je za-

vzdihnil. Kje pa ste bile, ko je umrl?

Odrevenel sem in začutil vročino, vse hkrati. Slišal sem, kako se je Toplečka še enkrat začimhala in kako je znova med brisanjem po obrazu začela z zgodbo, ki sem jo ta dan od jutra do večerke ne vem kolikokrat že slišal ter mi je vedno huje presedala. Vse to je bila pripovedka kako jo je še poklical, kako je vstala, se oblekla, šla in mu skuhala čaj, kako mu je potem prinesla čaj, kako je potem vse skupaj, čaj in zdravila, zaužil in kako... kako je bil videti še kar pri sebi. Kako je šla potem pogledat v kuhinjo zavoljo ognja — človek vstaja sredi noči in ni pri celj pameti! — in potem legla, in kako se ji je ves čas, dokler je ležala, nekam čudno zdelo, kakaj več ne stobe — cele noči je prestokal, oh-jezus! — in kako ji nekaj ni dalo miru; kako jo je dvignilo da je odšla k njemu, in kako mu je potem hotela potisniti roko pod odojo, ki jo je imel zunaj in golo, Jezus usmiljeni, in kako je — ti moj Jezus nazarenski, bog mu daj dobro na onem svetu! — videča, da je že konec z njim, da je za večno zaspal.

»Oh-jezus!« je končavala, »teško, hudo bolezen je imel, umrl pa ni žmetno, kakor sveča je ugasnil. Še poklical nas ni, da bi mu svečo podžigali.«

Bila je cela pripovedka, a v kateri je bilo vedno povedano, kako je bila Toplečka dvakrat v kuhinji zavoljo čaja in drugič zavoljo ognja.

Med Toplečkinim pripovedovanjem je prišla iz sobe sestrana, za njo so prišla dekleta, in znenada je Topi-kov brat povsem blago izrekel, ko da bi zavzdihnil:

»Kaj čemo! Vzelo ga je, rešil se je...«

»Uboga si, Zefa, uboga,« je zastokala sestrana in stopila proti Toplečki. »Pri Gečevih imajo prav tako hudo reč, samo da so Gečevci ostali sami mali otroci. A ti, Zefa, imaš že otroke, ki ti pomagajo...«

»Ah, Jezus!« je zavtilila znenada Toplečka, se vrgla sestrani v naročje in strahotno, nepotešljivo zajokala. To ni bil isti jok, ki sem ga zaslišal ponoči, proti jutru, ko je bil bolj kričanje in tuljenje; tole zdaj je bilo hipanje, ko da bi se v ženski vse trgalo. Tudi sestrana si je začela brisati oči z robcem, ki ga je imela v rokah ves čas, odkar sem jo zagledal prihajati med njivami, in se je potem resnično razjokala.

Topi-kov brat je pokrklil in se obrnil proč, od ženske, da mu ne bi bilo treba prenašati cmihanja; tudi hčere so si začele brisati oči, jaz pa sem se potegnil iz kuhinje skozi prikljet in mimo vse te nabrane žlahte. Prav nič mi ni dišalo, da bi Topi-kov brat še zavoljo mene katero povedal; bal sem se tudi, ne vem zakaj, da se ne bi Toplečka obrsala oči ter pred žlahto, pred pokojnikovim bratom in pred sestrono, znenada kaj izhlipala ali pa tudi vse povedala in da ne bi pri

tem pokazala name. Kadar je bila vsa iz sebe, tudi trohe pameti ni bilo več v njej.

Kasneje sem se večkrat spomnil na ta strah in vselej me je spreletela groza, kadar je zdrsenila skozi glavo misel nanj, čeprav sem si takoj, še tisti trenutek, dopovedal, da se to ne bi moglo nikoli zgoditi; tolažil sem se in si dopovedoval, da je Toplečka preveč preračunljiva in pre pametna ženska, skratka, da je odrasla in prisebena in da ve, kaj počneja. Vseeno pa sem jo imel tisto soboto in nedeljo nenehoma na očeh ves čas, ko se je motala žlahta okoli nje; strah me je držal, ko da bi me zajahal — samo midva sva vedela, kako je bilo s Topi-kom, kako je končal.

Zvečer — Cafovka je pričela s svojimi dolgimi molitvami, ki jim ni bilo ne konca ne kraja — sem stal pod uro, med vrtni in pečko, in strmel prek razoglavih možkih glav in lanih ženskih rut proti param na sredi hiše. Kjer je ležal med dvema svečama med debelo in tenko lojenko, Topi-ek, s sklenjenimi rokami in z molekom, ovitimi okoli koščenih prstov. Ljudi, sosedov in žlahte, se je nabralo za polno izbo in za polni prikljet. Cafovka je molila s počasnim in počnim glasom, sedminarji so ji zebrajoče odgovarjali, da je bilo po hramu ko v cerkvi ali pri večernicah. Nekaj se je zdelo tako crkveno tudi zavoljo ure, ki so jo ustavili. Zrnil sem se k steni da me ni mogel nihče videti, in

Vrednost čebele ni samo v medu

Med je zelo iskani in zdravilni, čebele pa velike važnosti pri oplojevanju sadnega drevja. Iz teh dveh razlogov se posamezniki oprijemajo čebelarstva. Vendar večji del njihovega prizadevanja v tem pogledu ne odgovarja potrebam in koristim kakor tudi samemu napredku v čebelarstvu sploh. Čebelarjenje v slamatih koših je še dokaj pogosto. Pri tem se pri odjemanju medu čebele z žveplom zadušijo. Vsekakor takega čebelarjenja ne moremo šteti med sodobno, kakor to delamo pri čebelarjenju v AZ panjih. Res je, da čebelarjenje s temi panji zahteva več znanja in prakse, toda s česom je treba iti naprej. Kdor tega ne dela, ta zaostaja, glede zadnjih pa je znano, da so vedno tepeši.

Čebelarstvo je tesno povezano s sadjarstvom. Dokazano je, da čebele v sadjarstvu povprečno doprinešajo precej več z oplojevanjem drevja kakor je vrednost pridelanega medu in voska. Čebele oprasijo najmanj 80 odstotkov oprasjenih cvetov in v naprednih sadjarskih deželah sadjarji plačujejo čebelarjem lepe vsote za to, da pripeljejo čebele v njihove sadovnjake na pašo in oprasovanje. Iz lastne izkušnje vem, da je sadovnjak redno rodil, dokler je stal sredi njega čebelnjak. Pozneje čebelnjaka ni bilo in rodnost drevja je znatno padla. Sedaj, ko je čebelnjak zopet v sadovnjaku, drevje zopet normalno rodi.

Rojenje čebel je pravo veselje za čebelarja, ki si s tem zvi-

ša število panjev, če seveda ne čebelar samo za med. Če čebele ne rojijo, lahko umetno povzročimo rojenje. Za to je seveda potrebno mnogo pazljivosti, spretnosti in prakse. Vendar naša čebela že po svoji naravi rada roji in torej umetnega rojenja ne bi priporočal nikomur, vsaj tistem ne, ki v tem pogledu nimajo dovolj znanja in potrebe po večjem številu rojev. Vsak čebelar-začetnik je najprej potreben znanja, nato šele lahko ravna s čebelami ob rojenju tako, da doseže zadovoljiv uspeh.

Čas rojenja je odvisen od moči čebelne družine. Slabe družine sploh ne rojijo. Letos je zakasnelo rojenje zaradi hladnega vremena. Če pa je panj dovolj močan in mu primanjkuje prostora, je prisiljen rojiti. V takem panju je mnogo mladic in zalege, pa tudi matičnjakov. Ko se pripravljajo, čebele ne izletavajo več tako pogosto, mirno posedajo na bradi pa tudi na okencu ter čakajo na rojenje. Ob lepem, sončnem vremenu, navadno med 10 in 14 uro se začne čebele valiti iz panja. Troti glasno pojo, da je roj že od daleč slišati. V panju pa je pravo šumenje in ražanje. Pri prvem ni nevarnosti, da bi roj pobegnil, ker je matica stara, ki samo nekaj časa leta po zraku, nato pa sede na kakšno drevo, kjer čebelar roj lahko ogrebe. Drugec ali tretjevec pa ne izbira dneva in rad izleti proti novemu stanovanju, ki so ga poiskale posebne za to določene čebele.

Ko je roj sedel, ga je treba ogrebsti. Za to je potreben slamatni koš, zajemalica, gosja perut, ročna škropilnica, čebelarska kapa ter primerna lestev. Ob vročem ali soparnem dnevu roj nalahno poškopimo posebno, če so čebele hude. Nato z zajemalko zdevamo čebele v pripravljen koš preostale pa pometemo s perutjo. To opravimo hitro nato pa obesimo koš v bližini, da se zberejo še okrog letajoče čebele.

Pri vsajanju rojev je neobhodno potreben lesen vsipalnik, da delo laže poteka. Prvco navadno damo neizdelane satnike, drugo pa nekaj izdelanih satnikov, kamor odložijo svojo balo. Tretjevec, če ne že druga, se navadno branimo zaradi premočne izrojitve, da ne bi nastali elabiji. Po devetih dneh imamo drugi roj, tretjega pa po treh dneh. Približno po petih dneh po prvem roju že slišimo peti matico in če takrat poderemo vse matičnjake ne bo rojil.

Pri vsakem čebelarskem opravilu moramo paziti na snago. Začetniki često grešijo in v svoji želji po naglem napredovanju prečesto brskajo okrog čebeljih družin. To seveda ni dobro, ker družini lahko škoduje. Kupčič Anton

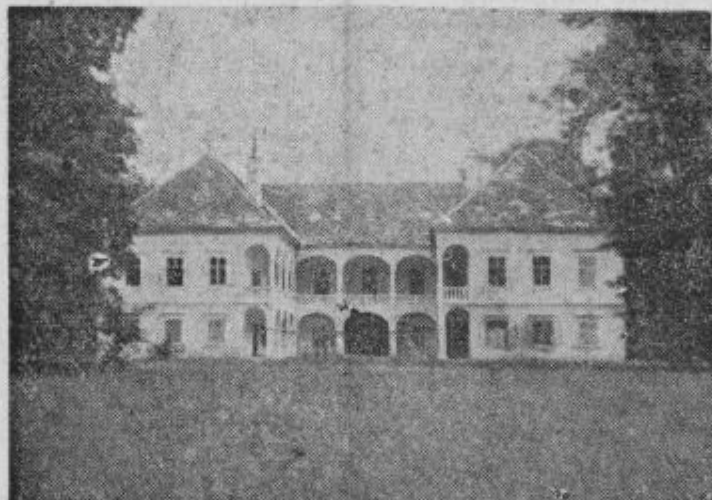
Velik uspeh Žižkove Miklove Zale

Okrajno gledališče v Ptuj nima dopolnitvam izredno lepo uprizorja v počastitev 10-letnice osvoboditve. Žižkovo ljudsko igranje »Miklovo Zalo« na prostem, in sicer na grajskem dvorišču. Naravna scena, ki jo nudi grajsko dvorišče z malenkostnim dekletom starodavno pesem o soncu (koral), muzikantje zaigrajo štehanjski galop, takoj zatem pa pridirjajo fantje na konjih in zbijajo sod, podobno škafu, ki je pritrjen na kolo. Fanta, ki se mu posreči zadeti in zbiti sod na tla, slavi vsa srenja, postal je štehanjski junak za dobo enega leta. Sledi visoki rej pod lipo, ki začne s koralom, katerega pojo fantje: »Zakol bi jes besu ne baje... nakar pokliče banderler k plesu. Plesi so našudirani pod vodstvom Tončke Maroltove, ki deluje na Polklovnem inštitutu v Ljubljani. Impozanten je tudi napad turške konjenice na grad. Vsa predstava je lepa, zaokrožena celota in teče brez odmora. Vsi, ki so si predstavljali ogledali, so bili z izvedbo izredno zadovoljni.

Obisk predstave toplo priporočamo!

Kmetijsko delo je strokovno delo!

SPLOŠNA KMETIJSKA ŠOLA TURNIŠČE PRI PTUJU
okraj PTUJ

RAZPIS

Uprava Splošne kmetijske šole Turnišče pri Ptuju bo sprejela v šolskem letu 1955/56, ki prične s 15. septembrom t. l., največ 30 gojencev in 20 gojenk.

Namen šole je nuditi mladini, ki bo ostala doma na kmetijskih gospodarstvih, mladini z državnih posestev in kmetijskih zadrug primerno kmetijsko in gospodinjstvo strokovno izobrazbo. Šola traja eno leto.

Kot redni gojenci se lahko vpišejo vsi tisti, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- Fantje in dekleta kmetijskega porekla v starosti od 16 do 23 let, izjemoma tudi starejši.
- Tisti, ki so uspešno končali najmanj 6 razredov osnovne šole. Prednost imajo oni, ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom končali I. letnik kmetijsko-gospodarske (nadaljevalne) šole.

c) Zavezati se morajo, da bodo sami ali s pomočjo kmetijske zadruge ali druge ustanove plačevali mesečno oskrbovalnino 2500 din.

d) Biti morajo duševno in telesno popolnoma zdravi z neoporečno preteklostjo.

Kandidati naj vložijo lastnoročno spisane prošnje (kolikove 30 din) v času od 1. julija do 1. septembra 1955 na naslov: Splošna kmetijska šola Turnišče pri Ptuj pošta Ptuj.

Priloge k prošnji:

- Izpisek iz rojstne knjige.
- Zadnje šolsko spričevalo.
- Zdravniško potrdilo o duševnem in telesnem zdravju.
- Izjava staršev o rednem mesečnem plačevanju celotne ali delne oskrbovalnine.
- Uradna izjava kmetijske zadruge ali druge ustanove, da bo redno mesečno plačevala celotno ali delno oskrbovalnino (štipendijo).

Gojenci in gojenke imajo popolno oskrbo v domu šole. Zaključni izpit, opravljen na šoli, velja kot teoretični del strokovnega izpita za naziv kvalificiranega delavca kmetijske stroke.

Razpis štipendij bo objavljen v eni izmed prihodnjih števil našega lista.

Pohitite s prijavi!

Podrobna pojasnila daje uprava šole

UPRAVA ŠOLE.

Vabila

Harmonikarska šola »Svoboda« Ptuj priredi v ponedeljek, 20. junija 1955, ob 18.30 (pol sedmi uri) v kino dvorani v Titovem domu

koncert malih harmonikarjev

ob sodelovanju obeh razredov harmonikarske šole pod vodstvom tov. Andreja Baša in tov. Ferda Frasa

Na sporedu so narodne in partizanske pesmi.

Vse prijatelje domače glasbe vabimo, naj se koncerta udeležijo v čimvečjem številu. Vstopnina bo vračunana v ceni programa.

Uprava šole

Sekcija namiznega tenisa športnega društva »Drava« v Ptuj je pričela z rednim treningom. Prijavite se pri Alojzu Čehu, v trgovini z usnjem »Konus« Ptuj, Miklošičeva ulica.

sewiba

RAZPIS

Komisija za imenovanje direktorjev pri LOMO v Ptuj razpisuje po določilu člena 90 Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Ur. list FLRJ št. 51-53) mesto poslovođe od skupne postaje podjetja za promet z odpadki »Odpad« v Ptuj.

Pogoji: zvanje komercialista ali gospodarskega poslovođe. Pismene ponudbe s priloženim življenjepisom in podatki o dosedanji zaposlitvi je vložiti pri LOMO v Ptuj — Tajništvo za gospodarstvo najpozneje do 1. julija 1955.

KNJIGOVODJO (honorarnega) v trgovino »Kolonial« v Ptuj sprejememo. Interesenti naj se oglašijo v upravi trgovine.

POSTREZNICO ali gospodinjstvo za celodnevno zaposlitev sprejememo. Vprašati v upravi.

KNJIGOVODKINJO, ki obvlada knjigovodstvo podjetij in splošne gospodarske predpise, za vodenje poslov družbene evidence, sprejememo takoj v službo. Plača po uredbi s položajnim dodatkom. — Zadruga hranilnica in posojilnica Ptuj.

OSKRBO pri ugledni mirni družini ali pri simpatični rusni gospodnji želi soliden upoko, jeni nameščenec. Dopise poslati upravi pod šifro »VDO-VEC«.

Tekstilna tovarna v Ptuj

bo sprejela v službo 5—6 izkušenih tkalk ali tkalcev

Prijave sprejme uprava tovarne.

Kmetovalci!

S pomočjo gospodarskih odsekov Kmetijskih združenj in praktičnih nasvetov kmetijskih strokovnjakov, ki so vam brezplačno na razpolago, boste povečali kmetijsko proizvodnjo.

Gradnja silosov in gnojničnih jam, uporaba umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in poljedelskih strojev, ki so vam po ugodnih cenah na razpolago, vam omogočajo smotno izvajanje agrotehničnih ukrepov.

Vsa gospodarska posojila vam nudi

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA PTUJ

Vsem dobaviteljem in odjemalcem našega podjetja ter vsem poslovnim znanecem sporočamo žalostno vest, da je v četrtek, dne 9. t. m., po težki bolezni preminil naš dolgoletni sodelavec in član našega kolektiva tov.

Jakob Bovha

poslovođa poslovalnice I.

Delovni kolektiv trgovskega podjetja »JAVOR« — PTUJ

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega nepozabnega moža, brata, strica in svaka

Jakoba Bovha

z Ptuja, Zagrebška cesta 42, se najtopleje zahvalujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, kakor tudi vsem darovalcem vencev in cvetja.

Posebna zahvala rojakom iz Podčetrčka, lovcom iz Ptuja in duhovščini.

Zalujocha ZENA in ostale sorodstvo

Radio

Nedelja, 19. junija 1955:

6.00—8.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 6.30—6.35 Pregled tiska 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda 7.15—7.30 Reklame. 7.30—7.35 Radijski kalendar in prireditve dneva. 8.00 Otroška predstava — Vera Albrehtova: Punceta se je vrnila. 8.35 Glasbeni mozaik 9.00 »Po svetu poezije«: Pesmi Mirze Saffija. 9.30 Slovenske narodne in umetne pesmi poje zbor »Slovenske filharmonije«. 10.00 Družinski pogovori. 10.10 Dopoldanski simfonični koncert. 11.15 Oddaja za Beneške Slovence. 11.35 Opoldanski spored lahke glasbe — vmes ob 12.00—12.10 Pogovor s poslušalci. 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objave. 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame. 13.00 Pol ure za našo vas. 13.30 Zeleli ste — poslušajte! 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave. 15.15 Igra Česka godba pod vodstvom Boruta Lesjaka. 15.30 »Po naši lepi deželi« — Zvone Kržišnik: Slovenska Istra pred začetkom sezone. 16.00 Igrata pihalni godbi ljubljanske garnizije in Ljudske milice pod vodstvom Jožeta Bruna in Rudolfa Starčiča. 16.30 Nedeljski roman — Marcel Giuglaris: Spoštovani gospod Lutka. 16.50 Z glasbo po svetu. 17.30 Radijska igra — Ivan Cankar: Martin Kačur. 18.30 Promenadni koncert 19.00 Zabavna glasba 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Zabavni zvoki. 20.30 Sportna poročila. 20.40 Nekaj opernih melodij. 21.15 Mednarodna radijska univerza — a) Prof. Lucien de Gennes: O hormonih; b) Prof. Cesare Valle: Obnova urbanizma v Italiji. 21.30 Skladbe F. Chopina. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan 22.15—23.00 V svetu ritmov in melodij. 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba)

Kupim

ELEKTROMOTOR (0,5—1 KS : 900 obr.) kupim. Ponudbe na Ptujsko gora 37.

KROMATIČNO ALI KLAVIRSKO harmoniko 80-basno in žensko dvokolo kupim. Cep Franc, Sveča, p. Majšperk.

Prodajam

PET SODOV od 400 do 600 litrov proda Gostilna pri pošti Ptuj.

POSESTVO S HIŠO na Mestnem vrhu prodamo. Vprašajte pri Tušku, trgovina Zarja Ptuj.

MLINSKI INVENTAR prodam. Grajenščak 21., p. Grajena.

OGRIZEK MARIJAN
ključavničarski vajenec
Rozgornica 29

KUPCE KONFEKCIJSKEGA BLAGA s področja ptujškega okraja in drugod opozarjamo na ugoden nakup tega blaga v ptujski ZVEZDI na Srbskem trgu v Ptuj, kjer vsakemu desetemu kupcu nakupljenega konfekejskega blaga ni treba plačati.

To možnost nudi edino ptujsko trgovsko podjetje ZVEZDA na Srbskem trgu v Ptuj (prej Lenart)